

“Ik kan het niet alleen”

(De Dijk 1989)

Inleiding

Het LCFJ en het hele stelsel rond de jeugdzorg staat niet stil. Demissionair minister Rouvoet heeft zijn notitie gepubliceerd met daarin aanbevelingen voor verbeteringen in de jeugdzorg, de parlementaire werkgroep Jeugdzorg heeft een eigen onderzoek gedaan en daarin gezamenlijk standpunten geformuleerd hoe de jeugdzorg kan worden verbeterd. Daarnaast heeft het LCFJ het Beleidsprogramma 2010-2012 aangenomen waarin de nadruk werd gelegd op het vergroten, versterken en kwalitatief verbeteren van de cliëntenparticipatie binnen de jeugdzorg, waardoor de kwaliteit van de jeugdzorg wordt verbeterd vanuit het cliëntperspectief. Een leidraad binnen het LCFJ is de nadruk op de gedachte te werken *voor, door en met* cliënten. Daarnaast liggen er de plannen van de denkgroep Cliëntentafel om input en bijdragen voor de cliëntentafel meer vanuit de regio te halen door het organiseren van kleinschalige bijeenkomsten in het land en het stimuleren van de oprichting van provinciale platforms. Veel is in beweging, en het is daarom goed om deels mee te bewegen met ontwikkelingen en deels de ankerpunten te bepalen waaraan we ons kunnen vasthouden. Hoe kunnen wij met de kleine organisatie die het LCFJ nu eenmaal is, en zal blijven, een krachtige partij zijn?

Wat wil de overheid?

Wat is het effect van de plannen van Rouvoet en van de parlementaire werkgroep voor de jeugdzorg en voor het LCFJ? In beide stukken wordt de nadruk gelegd op het eventueel afschaffen van de indicatiestelling voor het vrijwillig kader van de jeugdzorg, voor een duidelijker scheiding tussen het gedwongen en het vrijwillig kader, voor het stimuleren van kortere trajecten, dicht bij huis en een hulpverlening die erop gericht is uithuisplaatsing te voorkomen. Ook wordt de nadruk gelegd op het inzetten van het eigen netwerk van de cliënt. Verder wordt er gepleit voor een eenvoudiger financiering, geopperd dat de barrières tussen jeugdzorg, LVG en jeugd-GGZ verkleind zo niet omvergehaald moeten worden. Er wordt een groter beroep gedaan op gemeentes die mogelijk in de CJG's grote delen van de huidige jeugdzorg zullen gaan huisvesten. En aansturen.

Wat willen cliënten?

Op de landelijke cliëntendag is er besproken wat cliënten verwachten van het LCFJ:

- Ad hoc functie: inspringen op behoeftes/vragen
- Trainingen: vergadercursus, inwerkprogramma CR
- Eigen budget CR
- Instellingen/provincies motiveren voor CR
- Onderwerpen op de kaart = preventie
- Meehelpen met reclame
- Bestuur aanspreken
- Delen kennis en ervaring
- Bemiddeling
- Krachten bundelen

Wat betekent dat voor het LCFJ?

Al het bovenstaande heeft nogal wat gevolgen voor het LCFJ en de cliëntparticipatie. Kortere trajecten betekent dat ouders en kinderen korter betrokken zijn bij de jeugdzorg. Dit kán tot gevolg hebben dat hun betrokkenheid kleiner wordt. Daarnaast is de cliëntparticipatie in de CJG's nog nauwelijks van de grond gekomen. De enige uitspraak die hierover gedaan wordt is dat de WMO-raden zich hiermee zouden moeten bemoeien, maar daarin zijn jeugdzorgcliënten op dit moment onder- dan wel niet- vertegenwoordigd. Wil het LCFJ zich sterk blijven maken voor de participatie van de cliënt, dan zal het moeten streven naar versterking van de positie van de cliënt in de CJG's, maar daarmee wordt het werkterrein van het LCFJ flink vergroot en verbreed, met alle gevolgen van dien. Er is hierover contact geweest bij het ministerie van J&G en zij hebben het LCFJ het fiat gegeven om de mogelijkheden voor betrokkenheid van het LCFJ bij de CJG's te verkennen. Óf en wát het LCFJ daar gaat of kan doen is overigens nog niet bepaald.

Denkgroep

In het vorige stuk van de Denkgroep Cliëntentafel is besproken dat er meer direct contact met de achterban wordt bewerkstelligd door het organiseren van kleinschalige bijeenkomsten in het land door het LCFJ. Er is besproken dat we harder moeten werken om de expertise rond cliëntparticipatie en –medezeggenschap te bewaren en te versterken en dat er meer dan in de afgelopen periode moet worden ingezet op werken vanuit de inhoud en niet vanuit de vorm. Hoe kunnen we bewerkstelligen dat de rol van de cliënt vergroot, versterkt en verbeterd wordt in de jeugdzorg? En hoe kan het LCFJ overleven in de roerige tijden waarin de jeugdzorg nu leeft? Om te overleven en om dát waar te maken waar we voor staan, moeten we nóg meer dan voorheen de samenwerking aangaan. Met cliënten, instellingen en met politici. Omdat we een kleine organisatie zijn en blijven, moeten we dat dus doen door ons netwerk uit te breiden en te versterken. En daarin onszelf te blijven!

Daarnaast is het belangrijk om de omvangrijke expertise die het LCFJ onderhand heeft opgebouwd te bewaren, te ordenen en te bewaken. En te verspreiden.

Positie van het LCFJ

Het LCFJ wil de organisatie zijn waar cliënten terechtkunnen om hun stem te laten horen en deze willen gebruiken om verbeteringen in de jeugdzorg teweeg te brengen. Daarnaast wil het LCFJ de organisatie zijn waar instellingen, cliënten en professionals terechtkunnen met vragen over het cliëntperspectief en cliëntparticipatie en –medezeggenschap. Dus moet het LCFJ zowel een belangenbehartiger willen zijn als een expertisecentrum, zaken die elkaar helemaal niet uit hoeven te sluiten, en zelfs versterkend kunnen werken. Daarnaast wil het LCFJ zo mogelijk klein blijven en niet uitgroeien tot een grote, logge professionele organisatie. Er moet dus slim worden gewerkt worden, en dat betekent dat het LCFJ een netwerkorganisatie moet zijn die zowel cliënten als professionals als overheden en politici aan zich weet te binden. Het LCFJ moet voorbereid zijn op een grote toename van vragen over cliëntparticipatie vanuit de CJG's en dat betekent dat er regionaal een sterke achterban moet worden gekweekt die actief en betrokken kan helpen het LCFJ zijn doelen te bereiken. Zowel landelijk als provinciaal en wellicht in de toekomst ook lokaal wil het LCFJ een veelgevraagde partner zijn om overheden van advies te dienen over de jeugdzorg. Dit alles betekent

dat we stevig moeten investeren in ons netwerk en daarin onze kernpunten moeten tonen en cultiveren: het LCFJ werkt *met, voor en door* cliënten.

In het vorige stuk van de denkgroep cliëntentafel is besproken dat er een andere kijk nodig is op het LCFJ en de Cliëntentafel om in de toekomst bestaansrecht te houden. Om die reden is besloten om voortaan te gaan werken met kleinschalige bijeenkomsten in het land, die de CT van inhoudelijke voeding zullen voorzien om haar werk te blijven doen. De vraag is nu wát dat werk nou eigenlijk inhoudt, en hoe we kunnen komen tot een sterk LCFJ en een sterke cliëntentafel.

Provinciale platforms

In sommige provincies zijn al sterke platforms actief, die signalen verzamelen en bepalen wat daarmee gebeurt. Waar deze platforms zijn, is er contact met de regioconsulent, of beter nog, is er een vertegenwoordiging aan de cliëntentafel. Waar ze niet zijn geldt natuurlijk een ander verhaal. Al geruime tijd geleden is bepaald dat het LCFJ zich sterk zal maken voor het oprichten van deze platforms en dit (langzame) proces is nog steeds gaande. Het moge duidelijk zijn dat de platforms een belangrijke bron zijn van signalen en tafelleden en dat de inspanningen om de oprichting van deze platforms te ondersteunen niet zullen afnemen.

Lotgenoten

Een insteek die het LCFJ in de toekomst meer en meer zal gebruiken is de lotgenoteninsteek. Cliënten in de jeugdzorg hebben behoefte om hun verhaal kwijt te kunnen bij mensen die vergelijkbare ervaringen hebben. Hiervoor zijn al diverse initiatieven, waarbij het LCFJ kan aansluiten, maar er is geen enkel bezwaar om ook zelf bijeenkomsten hiervoor te beleggen en de combinatie te maken waarbij cliënten hun verhaal kwijt kunnen én adviezen formuleren voor verbeteren van de jeugdzorg. Voor het LCFJ is het de verantwoordelijkheid om hiervoor een veilig en betrouwbaar platform te bieden. Veilig om bovengenoemde redenen en betrouwbaar in zoverre dat de betrokken cliënten op de hoogte worden gehouden van wat er gebeurt met hun stem en hun verhaal en betrokken worden en blijven bij het verloop ervan. Het LCFJ moet niet de club zijn waar je je verhaal dumpst en er niets meer over hoort, maar de club die écht luistert naar cliënten, actie verbindt aan hun gezamenlijke ervaringen en hier ook daadwerkelijk veranderingen mee teweeg brengt. Met, voor en door cliënten.

Contact met medewerkers instellingen

Daarnaast zal het LCFJ meer nog dan vroeger een beroep gaan doen op ondersteuners en medewerkers cliëntbeleid in de jeugdzorg. Dit zijn belangrijke toegangspersonen voor de stem van de cliënt en met hen zal óók een goed contact gelegd moeten worden. Het is ook zo dat deze medewerkers de continuïteit bieden in organisaties waar cliënten maar kortdurend betrokken zijn bij de jeugdzorg. Vooral bij ambulante cliënten zijn de contacten met een instelling (gelukkig) kortdurend en is het moeilijk om een duurzame relatie op te bouwen met cliënten om hun perspectief in beeld te krijgen en hun stem hoorbaar. Samenwerking met medewerkers en bestuurders van de jeugdzorginstellingen is dus cruciaal, óók als de stem van de cliënt centraal staat. Het LCFJ zal zich profileren als een organisatie vóór, door en met cliënten, maar niet pertinent tégen de instellingen in de jeugdzorg. Om verbeteringen door te voeren moeten we ook in gesprek met de bestuurders en medewerkers om te kijken wat er mogelijk is en haalbaar en zal er dus gemikt worden op een positieve samenwerkingsrelatie.

Netwerkopbouw

Het opbouwen van een goed, nuttig en werkbaar netwerk is een proces van jaren. Contacten moeten worden opgebouwd, zowel met cliënten als met instellingen en medewerkers. En hoewel het LCFJ dus meer dan voorheen gaat werken met kleinschalige bijeenkomsten in het land, moet het niemand verbazen als de eerste bijeenkomsten door slechts twee of drie ouders bezocht worden, dat mensen tussentijds afhaken en dat er regelmatig opnieuw begonnen moet worden. Bestuurlijke processen lopen nu eenmaal langzaam maar gestaag, en het LCFJ moet dus geen beloftes doen die ze niet kan nakomen, en bovendien de betrokken cliënten voortdurend op de hoogte houden van de voortgang, al is dat een voortgang van nul. Het zal belangrijk zijn om ook bij geringe of niet bestaande voortgang de cliënten tóch actief en betrokken te houden, door ze te enthousiasmeren, ze het einddoel continu specifiek en concreet voor te houden en door het belang van kleine stapjes te blijven benadrukken.

Van afvaardiging naar expertise

In het reglement van de Cliëntentafel staat dat in jeugdzorgprovincies samenwerkende cliëntenraden worden benaderd om twee afgevaardigden te sturen naar de landelijke cliëntentafel. In jeugdzorgprovincies waar geen sprake is van een samenwerking kan een overgangsbesluit worden genomen. In de denkgroep hebben wij besproken in hoeverre dit nog een haalbare en wenselijke kaart is. Ten eerste toont de werkelijkheid aan dat niet iedere instelling een cliëntenraad heeft, ondanks de wettelijke verplichting hiertoe. Daarnaast is er ook sprake van andere vormen van participatie en medezeggenschap, waarbij de cliënt wél de stem krijgt die hij verdient, maar die minder formeel is en minder gebonden aan een specifieke instelling, bijvoorbeeld het ouderennetwerk in Gelderland. Ook hier is sprake van betrokken cliënten met een mening en een doel die graag een inhoudelijke of praktische uitvoering zouden willen geven aan hun idealen. Strikt hanteren van de reglementen zouden deze ouders geen plaats geven aan de cliëntentafel, terwijl dit om uiteenlopende redenen wél een goed idee zou zijn.

De cliënt centraal

Wat centraal blijft staan in het LCFJ is de cliënt, en hierbij moet ook centraal staan dat niet iedere cliënt de wil en de mogelijkheden heeft om zowel lokaal, als regionaal als landelijk te participeren. De doelstellingen van het LCFJ zijn duidelijk: participatie moet op alle niveaus worden vergroot, versterkt en verbeterd, en dat betekent de inzet van en het betrekken van cliënten op alle niveaus.

Een bredere kijk op wie er aan tafel zitten is gewenst. De reden van een evenredige vertegenwoordiging uit alle regio's was dat alle gelederen en regio's van de jeugdzorg vertegenwoordigd zouden zijn. Het is echter maar de vraag of een volledige vertegenwoordiging haalbaar en ook wenselijk zou zijn. Zelfs al zijn alle regio's vertegenwoordigd, dan is dat nog geen garantie dat ook alle hulpvormen vertegenwoordigd zijn, of dat er een evenredige vertegenwoordiging is uit bijvoorbeeld het gedwongen en het vrijwillige kader van de jeugdzorg. Maar of het haalbaar is of niet, er moet ook gekeken worden of er andere manieren zijn om het brede geluid van 'de cliënt' in alle toonaarden hoorbaar te maken en daarmee beleidsverbetering te bewerkstelligen.

De stem van de cliënt wordt namelijk, als de kleinschalige bijeenkomsten in het land goed gaan lopen (en het kan nog een proces van jaren zijn vooraleer dat echt bereikt wordt), al zeer breed gehoord en ingezet in de provincies. Bij deze bijeenkomsten zullen cliëntentafelleden, cliëntenraadsleden en andere betrokken cliënten ook worden uitgenodigd en ingezet en hiermee wordt een regionaal kader opgebouwd van cliënten die meehelpen met het hoorbaar maken van de stem van de cliënt.

Belangrijk om te beseffen is dat dit kader voor een deel al bestaat! Er zijn al diverse groepen cliënten bijvoorbeeld in platforms of netwerken actief om gezamenlijk standpunten in te nemen, andere cliënten te horen en invloed uit te oefenen op lokaal, regionaal of provinciaal beleid. Er is geen enkel bezwaar om, waar mogelijk, aan te sluiten bij deze groepen en hen te ondersteunen in dit proces, in ruil voor draagvlak en steun voor de ideeën en activiteiten van het LCFJ.

Tafelleden: opbouw van onderaf

Door te bouwen aan de expertise van de cliënt op lagere niveaus werkt het LCFJ aan de doelstellingen van het vergroten, versterken en verbeteren van de participatie in de jeugdzorg. Een bijkomend effect is het opbouwen van een netwerk, en ook het vergroten van de expertise van die cliënten die hieraan behoefte hebben. Door het op deze manier opbouwen en versterken van de cliënt in de regio's komen bijna als vanzelf mensen naar voren komen die voldoen aan de belangrijke 'eisen' die worden gesteld aan een tafellid: kunnen uitstijgen boven eigen niveau en problemen, het kunnen geven van een landelijke inzet, de nodige ervaring met beleidsbeïnvloeding, medezeggenschap en participatie, contacten in de regio, al dan niet in de vorm van een formele achterban, en bijdragend aan de brede vertegenwoordiging van de cliëntentafel. Tafelleden zullen hun kennis, ervaring en achterban uit de regio ook inzetten in het landelijke werk. De expertise van een tafellid ligt voor 70% in de regio en voor 30% op het landelijke vlak. De expertise van een tafellid is belangrijker dan het hebben van een achterban, al is het natuurlijk wel wenselijk dat het merendeel van de tafelleden contact hebben en houden met een achterban in het land.

Cliënten aan de cliëntentafel komen voortaan uit een veel bredere achterban:

- Cliëntenraden en jongerenraden
- Oudernetwerken
- Deelnemers aan participatiebijeenkomsten
- Loslopend JZ-gerelateerd (breed)
- Belangenorganisaties op regionaal niveau
- Etc.

De definitie van 'de' cliënt wordt ook breder getrokken, namelijk direct óf indirect betrokkenen bij de jeugdzorg. Wanneer een buurman, zus of oma van een cliënt zich dusdanig betrokken voelt bij het proces van hulpverlening en alles eromheen, dan is er geen reden om deze niet ook mee te nemen in het participatienetwerk en dus, eventueel, welkom te heten aan de cliëntentafel.

Scholing en ontwikkeling

Van (potentiele) tafelleden wordt verwacht dat zij de nodige kennis en ervaring hebben opgedaan, wat niet wegneemt dat het van groot belang is dat zij ondersteund worden in hun (leer)proces en versterkt worden in hun positie door middel van trainingen en coaching. Hierbij wordt aangesloten

op wat ze al kunnen/kennen en van daaruit gekeken waar de groei heen zou kunnen. Deze deskundigheidsbevordering van tafelleden valt onder het LCFJ.

Op regio- en instellingsniveau zal het LCFJ ook aan deskundigheidsbevordering doen, maar deze veel meer dáár laten waar de verantwoordelijkheid hoort. Trainingen voor cliëntenraden moeten door de instellingen worden betaald en geregeld, maar het LCFJ wil daarin wel adviseren en eventueel ook geschikte partijen uit het netwerk naar voren schuiven. Gezien de sterke verbreding van de achterban zal het niet verstandig zijn als het LCFJ deze trainingen en workshops zelf gaat uitvoeren. Een adviserende rol, zowel door het bureau en de consultants als door de betrokken cliënten aan de Cliëntentafel of in de regio, zal zeker tot de mogelijkheden behoren. Het LCFJ wil een marktplaats zijn van kennis, expertise en ervaring en dat betekent dat de LCFJ vaak de verbindende factor kan zijn tussen partijen. Waar behoefte aan is in het noorden van het land, is misschien al ervaring in opgedaan in het zuiden, en het LCFJ is dan de partij die behoefte en ervaring met elkaar in verbinding legt en het proces vervolgens op afstand volgt.

Cliëntenraden

Het LCFJ blijft een groot voorstander van het oprichten, ondersteunen en blijvend stimuleren van cliëntenraden en de bestaande en nog op te richten cliëntenraden in de jeugdzorg zullen de blijvende steun en waardering behouden van het LCFJ. Cliëntenraden zijn waardevolle partners in het hoorbaar maken van de stem van de cliënt en zij zullen altijd op één staan waar het gaat om raadpleging en mobiliseren van de achterban. Maar het LCFJ moet ook beseffen dat het voor veel instellingen lastig is om cliënten te mobiliseren voor een cliëntenraad, waar andere vormen van participatie meer effect geven. In plaats van krampachtig vast te houden aan het standpunt dat overal een cliëntenraad moet komen, kunnen we beter de andere vormen van participatie steunen, en dan van onderaf de cliënten bewegen en te motiveren om uiteindelijk tóch een cliëntenraad op te richten.

Inhoudelijke taakverdeling van de cliëntentafel, team en bestuur in de organisatie

De vraag wordt wel eens gesteld wat de positie is van de cliëntentafel in het LCFJ. Is het niet zo dat de cliëntentafel boven het bestuur staat en boven het team? In verenigingen en sommige vrijwilligersorganisaties is dit inderdaad zo, maar bij het LCFJ is voor een andere constructie gekozen. De cliëntentafel staat centraal in het inhoudelijke proces van het LCFJ, namelijk die waarin de stem van de cliënt wordt omgezet naar beleidsadviezen voor instellingen en overheden. De werkorganisatie speelt in dit proces een ondersteunende rol ten opzichte van de tafel, maar functioneert hierin zelfstandig en alleen aangestuurd door de directeur. Deze wordt op haar beurt weer aangestuurd door het bestuur. De belangrijkste grond voor de verhoudingen tussen deze drie delen ligt op de inhoud. Bestuur en directeur zijn de wegbereiders voor de cliënten en de cliëntentafel en het team van consultants en beleidsadviseur zorgt voor de verbindingen tussen cliënten onderling en met overheden en instellingen. Inhoudelijk centraal staat nog steeds de cliëntentafel.

Cliëntentafel

De cliëntentafel is de plek waar de inhoudelijke knopen worden doorgemaakt en waar de standpunten worden bepaald en ingenomen. De tafel wordt gevoed door de berichtgeving van de consultants en

door de input van alle kleinschalige bijeenkomsten in het land. De cliëntentafel is dus de spin in het inhoudelijke web, waar de informatie samenkomt, wordt gebundeld en weer het land in gaat in de vorm van ideeën, plannen, standpunten en beïnvloeding. Bij zowel de input als de output blijft de cliënt betrokken bij het proces, hierbij ondersteund door consulenten, beleidsmedewerker, directeur en bestuur.

Consulenten

De consulenten spelen een verbindende rol, zij zoeken de cliënten op en helpen hen zich te organiseren en zich te laten horen. Daarnaast zoeken zij ook de contacten op met de instellingen en lagere overheden om hier ofwel de weg te bereiden voor de cliënt, ofwel (als de cliënt nog onvoldoende wordt gehoord) voor bestuur en directeur.

De regioconsulent zal de volgende rollen op zich nemen:

- Bouwer van netwerken en achterbanraadplegingen (variabel van grootte)
- Klankbord voor regionale ontwikkelingen en organisaties
- Voeden van nieuwsbrieven en andere informatiedragers
- Open staan voor signalen en ideeën uit de regio
- Collectief maken van diezelfde signalen en ideeën
- Uitwisselen van kennis, ervaringen en expertise
- Verbinden van ideeën, cliënten en cliëntengroepen
- Onderzoek naar problemen

Dit alles uiteraard voor, door en met de cliënten van de cliëntentafel én uit de achterban. Consulenten zullen zich sterk maken netwerken te maken en met elkaar te verbinden, te enthousiasmeren en hierover uitgebreid te communiceren. In de denkgroep werd duidelijk de behoefte uitgesproken aan voortgangsberichten. Waar is een consulent mee bezig, hoe ver staan de processen en ideeën, door open en toegankelijk te zijn in deze communicatie staan de mogelijkheden open voor tafelleden om duidelijkheid te hebben en tips en feedback te geven.

Beleidsmedewerker

Het bureau zal bovenstaande samenwerking flink ondersteunen. De beleidsmedewerker kan de consulenten zowel inhoudelijk als pragmatisch steunen door samen met de consulenten bijeenkomsten voor te bereiden, mee te helpen met werving en publiciteit en gezamenlijk de grote lijnen in de gaten te houden. Input die uit de regio komt kan zij bundelen en samenvatten, zodat deze hapklaar besproken kan worden aan de cliëntentafel, of snel en effectief op de website, in de nieuwsbrief, of naar de juiste instellingen kan worden geplaatst en gestuurd. De trechterfunctie van de beleidsmedewerker zal onmisbaar zijn voor het LCFJ omdat zij zowel de informatie van onder (vanuit cliënten via consulenten/tafelleden/andere betrokkenen) en de informatie van boven (bestuur en directeur) kan verbinden en samenbrengen tot onderwerpen en thema's waar de cliënten en consulenten mee verder kunnen.

Directeur en bestuur

De directeur en het bestuur zijn er voor de grote lijnen. Zij houden contact met instellingen op bestuurdersniveau, met de MO-groep, met het ministerie, de politiek, het IPO en de VNG, de Raad

voor de Kinderbescherming en met andere overkoepelende instellingen. Directeur en bestuur moeten de paden effenen bij andere bestuurders, zowel politiek als in de instellingen en met hen beleid en taken uitzetten waardoor de cliënten verder zelf kunnen. Dit kan zowel landelijk, provinciaal als lokaal gelden. In voorkomende gevallen kan ook de regioconsulent deze rol vervullen.

Hoe gaan we bouwen?

Zoals gezegd wordt het netwerk en het kader van het LCFJ van onderaf opgebouwd. Door initiatieven in de regio's te ondersteunen en te initiëren bouwen we aan een bestand van betrokken cliënten die mee willen denken en/of doen. Het organiseren van deze initiatieven kan op allerlei niveaus plaatsvinden, in aansluiting op provinciale platformen, in de vorm van lotgenotenvondingen, door kleinschalige inspraakavonden op locaties of in steden en ga zo maar door. Het mag groot of klein zijn, zolang er maar een vervolg aan wordt gegeven en de deelnemers op de hoogte worden horen of zeggen wordt opgepikt en gekoesterd. Het aangekondigde LCFJ-carroussel is een serie bijeenkomsten, georganiseerd of geïnitieerd door het LCFJ waarin specifieke onderwerpen landelijk besproken worden en waarin de mening van de cliënt regionaal verzameld wordt om een landelijk standpunt te bepalen. Dit is natuurlijk bij uitstek een vorm die in het bovenstaande verhaal past. Waar mogelijk worden bijeenkomsten samen georganiseerd met cliëntenraden, partnerorganisaties of cliënteninitiatieven.

De landelijke cliëntentafel en de kleinschalige bijeenkomsten in het land moeten veilige plekken zijn en /of worden. Sommige ouders voelen nu schroom om deel te nemen aan participatiebijeenkomsten omdat zij bang zijn dat hun verhalen en klachten een negatief effect hebben op de hulpverlening. Cliënten die betrokken worden bij het LCFJ zullen dus garanties moeten krijgen dat dit niet gaat gebeuren.

Alle signalen die uit deze bijeenkomsten worden opgepikt worden meegenomen, of deze nou klein of groot zijn. Samen met de beleidsmedewerker worden de signalen door de consulenten uitgeplozen en dáár neergelegd waar er wat mee gedaan wordt: bij lokale overheden of instellingen, bij de cliëntentafel, bij provinciale platformen, en ga zo maar door. Waar verdere input of overdenking nodig is worden cliënten betrokken, ofwel daar waar de signalen vandaan kwamen, ofwel op andere plekken.

Zoals al eerder vastgesteld, blijft de cliëntentafel bestaan in haar huidige vorm, zolang de stroom van signalen en input uit de regio's nog niet op een niveau zit waar het kan losgelaten. Nieuwe leden zijn en blijven dus welkom aan de tafel, maar de inzet is om hoe langer hoe meer inhoud terug te brengen naar de regio waar er wat mee gedaan kan worden, zodat de cliëntentafel zich kan beperken tot haar kerntaken: het verwoorden van de landelijke stem van de cliënt naar landelijke overheden en instellingen en het uitzetten van de grote lijnen in verdere plannen en acties.

Denkgroep volgt het proces

Zolang bovenstaande ontwikkelingen nog niet volledig zijn geïmplementeerd, blijft de denkgroep deze volgen en zal zonodig de processen bijsturen. Feedback en meedenken is uiteraard altijd welkom.

Internet

Meer nog dan vroeger zal de nadruk gelegd moeten worden op netwerken en mensen naar ons toe trekken. Het internet zal hierin een uitdrukkelijke rol spelen, meer nog dan het nu doet. De stichting jeugdzorgvragers Limburg heeft al jaren goede ervaringen met een website waar veel informatie en kennis samen zijn gebracht en deze website kan als voorbeeld dienen voor hoe het LCFJ in de toekomst haar website zal inrichten. Wat nog ontbreekt is een manier voor mensen om hun verhaal kwijt te kunnen en verhalen van anderen te horen. Zoals eerder gezegd is het lotgenotencontact een belangrijke insteek om cliënten te betrekken bij het LCFJ en er bestaan goede voorbeelden van websites waar dit op een effectieve en goede wijze wordt vormgegeven. Belangrijk is het om dergelijke vormen van uitwisseling (forums, weblogs met reacties, etc) goed te modereren en te zorgen dat het geen verzamelaarsplaats wordt van negativiteit en klachten. Negatieve ervaringen horen thuis in het lotgenotencontact, maar het LCFJ stelt zich ten doel te werken aan verbetering van de jeugdzorg en de versterking van de cliënt. Door de doelstelling samen met JZ-instellingen te gaan werken aan kwaliteitsverbetering zal er ook gelet moeten worden op uitingen op onze websites. Klagen mag, kritiek geven mag, maar zwartmaken en afkraken dient niet het doel van het LCFJ.

Tot slot

Samenwerking is het sleutelwoord. Wat op kleine schaal gebeurt, in instellingen, op locaties, in gemeentes of in provincies: de ontmoeting met cliënten, het verbinden van mensen en ideeën, het communiceren, betrokken en enthousiast maken en houden van hulpverleners, bestuurders én cliënten, vindt ook plaats op grotere schaal. Ook landelijke zullen we partijen met elkaar in gesprek laten gaan en de samenwerking zoeken in onze zoektocht naar de goede jeugdzorg waar iedereen de behoefte voor voelt.

Meer dan ooit zal het LCFJ zich profileren als een netwerkorganisatie die de kennis én de contacten in huis heeft om de stem van de cliënt effectief hoorbaar en gehoord te maken. Het LCFJ is dé club waar de cliënt gehoord wordt en waar *voor*, *door* en *met* cliënten wordt gewerkt. Het LCFJ zal met alle partijen samenwerken, die deze manier van werken erkent en mede-omarmen.

Namens de Denkgroep Cliëntentafel:

Gertrude Ouweland (tijdelijk niet betrokken)

Corry Pex

Wilma Reinartz

Paul Roodenburg (sinds kort betrokken)

Catharina Sala

Henrie Theunisse

Marianne van de Laar

Jaco de Kruijf

3 augustus 2010